

ПРИВРЕДНА
КОМОРА
СРБИЈЕ

eБИЛТЕН

Удружење за туризам

III
квартал

20
18.

јул - септембар 2018.

УВОДНИК

Билтени удружења Привредне коморе Србије сектора пољопривреде, индустрије и услуга представљају тромесечне анализе економских трендова и актуелности у привреди.

Кроз билтене информишемо чланице коморског система, представнике пословне заједнице и стручне јавности о секторским и макроекономским темама, пословним и статистичким показатељима за водеће привредне гране, активностима удружења и услугама Привредне коморе Србије. Циљ је да подстакнемо представнике привреде да покретањем иницијатива усмереним на унапређење пословног амбијента утичу на креирање стабилних и одрживих услова пословања.

Очекујемо да коморски билтени допринесу бољој видљивости секторских информација, активности и подршке националне пословне асоцијације привреди, унапређењу конкурентности и јачању поверења у домаћи привредни амбијент и економију. Припремљене информације, вести и анализе објављене у билтенима креиране су у склопу заједничких активности јединственог коморског система и привреде Србије. У анализама су коришћени званични подаци домаћих и страних институција, објављени крајем сваког календарског тромесечја у години.

Сви претходно објављени билтени доступни су на сајту [Привредне коморе Србије](#).

Удружење за туризам Привредне коморе Србије, чини осам групација које се по категорији делатности и услуга разликују. То су групације за наутичку привреду и туризам, хотела, хостела, апартмана и одмаралишта, за рурални туризам, за здравствени туризам, организатора догађаја, пружалаца услуга хране и пића и туристичких агенција. Производи и услуге чланица великог броја различитих привредних делатности учествују у формирању туристичког производа (трговина, саобраћај, пољопривреда и друге) и остварују велики пласман кроз туристичку потрошњу. Туризам је жива грана индустрије и свака промена, од метеоролошке до привредне, видно утиче на дневни проток туриста, манифестације, број летова, а развој дестинације зависи од економске стабилности земље и региона. Туризам чине првенствено људи, повезани у јединственој понуди коју креирају производне делатности, храна, трговина и услуге. Србија је земља која има много да понуди, истиче се својом историјом и природним лепотама као егзотична дестинација, поготово прекоокеанским туристима.

С обзиром на то да је туризам важан сегмент и једна од најбрже растућих грана привреде која даје могућност за економски и социјални развој целог друштва, Привредна комора Србије свим својим чланицама даје могућност да се представе на сајмовима, промовишу производе страним делегацијама и инвеститорима, окупља привреду и заједничком сарадњом иницира измене регулативе и закона који се тичу привреде, водећи бригу о својим чланицама чије су услуге и производи највидљивији и најистакнутији промотери делатности и дестинација. Привредна комора Србије је продужена рука привреде, тј. моћни механизам чији глас се веома поштује и чује у свим државним и локалним органима, али и ради на побољшању квалитета пословног амбијента као и стандарда пословања у земљи.

Јелена Васић,
уредник

Тијана Маљковић,
секретар

Импресум: Билтен Привредне коморе Србије; Издавач: Привредна комора Србије, Центар за стратешке анализе, аналитику, планирање и публикације, Ресавска 13-15, 11000 Београд, тел. (011) 3300-923, web: <http://www.pks.rs>, e-mail: analitika@pks.rs.

Уредник: Јелена Васић; Извршни уредник: Маја Вуковић; Редакција: Бојан Станић, Оливера Коминац, Наташа Кеџман, Тијана Маљковић, Миља Томић, Ведрана Драгичевић, Јована Марковић, Дијана Михајловић-Монтиљо, Марко Ковачевић, Кристина Ђурић, Ана Стојановић, Душан Стокић; Лектура и коректура: Служба за информисање и односе са јавношћу ПКС; Дизајн: Марија Младеновић; Компјутерска обрада: Стеван Шормаз; Маркетинг: marketing@pks.rs.

Билтени ПКС се објављују тромесечно.

Напомена: Анализе у билтенима ПКС су ауторског карактера и не одражавају нужно став Привредне коморе Србије.

с 2018. Центар за стратешке анализе, аналитику, планирање и публикације

Сва права су задржана. Ниједан део ове публикације не може бити репродукован нити смештен у систем за претраживање или трансмитован у било ком облику, електронски, механички, фотокопирањем, снимањем или на други начин, без претходне писмене дозволе издавача.

У овом броју

Активности Удружења за туризам	4
Седнице, конференције, сајмови, презентације, пословни сусрети, семинари	
Регио инфо	6
Привредна активност у туризму	11
Доласци и ноћења туриста у Републици Србији	
Запосленост	
Зараде	
Стране директне инвестиције	
Размена услуга	
Привредна активност - макроекономски осврт	16
Заступање интереса привреде – регулативе и иницијативе	19
Преглед покренутих и реализованих иницијатива	
Радне групе	
У фокусу	21
Рекордан број туриста у августу 2018. године	
Подршка привреди	22
Програми подршке пословању привреде	
Најбржи пут до инопартнера	
Едукација	
Методолошке напомене	23
Удружење за туризам	24
Контакт	25

Активности Удружења за туризам

Седнице, конференције, сајмови, презентације, пословни сусрети, семинари

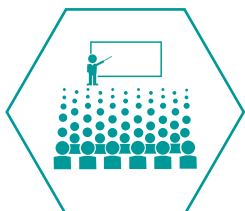

Састанак са представницима „All season Travel“

Представници Удружења за туризам ПКС одржали су састанак са представницима „All season Travel“ на тему пласирања заједничких туристичких производа на америчко и канадско тржиште. Састанак је одржан током септембра 2018. године.

Састанак са представницима „Hubei Changjing Media group“

Представници Удружења за туризам ПКС одржали су у септембру 2018. године састанак са представницима компаније „Hubei Changjing Media group“ на тему умрежавања са туристичким агенцијама у Србији и припрема састанка са МТТТ.

Конференција „Туризам Србије – Партнерства за будућност“

У организацији „Adria Media Grupa“ 26. септембра 2018. године одржана је конференција под називом: „Туризам Србије – Партнерства за будућност“. На конференцији представљена је Стратегија развоја туризма до 2025. године, као и план инвестирања кроз фондове од 2019. године. Учесници су били у прилици да из прве руке добију информације о трендовима и могућностима развоја и инвестирања у привредну грану која из године у годину бележи значајан раст, због чега је стратешки важна за развој земље. Конференција је одржана у хотелу „Crowne Plaza“.

Међународна конференција о регионалној сарадњи

Међународна конференција о регионалној сарадњи одржана је на Палићу на тему: Брендирање малих дестинација. Конференција је одржана у периоду од 27. до 30. септембра 2018. године и одвијала се на неколико локација на Палићу, где су се учесници, представници приватног и јавног сектора, сусрели са бројним питањима од стратешког значаја за унапређење и одрживост ове растуће привредне гране, размењујући искуства и примере добре, али и лоше праксе, како би се предвидели евентуални проблеми и превазишле препреке.

Конференција „MoReSCE“

На Златибору је у периоду од 10. до 12. септембра 2018. године одржана конференција „Moresce“. Самит планинских центара Централне Европе – „MoReSCE“ заједнички организован од стране ЈП „Скијалишта Србије“, Центра за истраживања и студије туризма уз подршку МТТТ, ЦЕИ, ТОС, ПКС и хотела „Мона“ на Златибору.

Сајам наутике у Ријеци – „Rijeka Nautik Show“

У Ријеци, Хрватска, у периоду од 28. до 30. септембра 2018. године одржан је Сајам наутике „Rijeka Nautik Show“, нови, модеран наутички сајам који је врло брзо постао важно место сусрета наутичара, заљубљеника у пловидбу, спортских и рекреацијских риболоваца, ронилаца и оних који воле море. Упркос томе што је сајам млад и нов, од датума оснивања, сваке године бележи се значајан пораст броја излагача и посетиоца. Последње године, на сајму је било 70 излагача а регистровано је више од 6.500 посетилаца. Чланице Групаације за наутичку привреду и туризам, Удружења за туризам ПКС су ове године гости Жупанијске коморе Ријеке.

Београдски карневал бродова 2018

У Београду је 25. августа 2018. године одржан 14. Београдски карневал бродова, манифестација породичног карактера која доприноси промоцији и афирмацији река по којима је наш град препознатљив. Концепт манифестације је да београђани и гости града изађу на реке, као и да се афирмишу рекреативно - спортске активности кроз ревије чамаца и бродова, скијаша на води, џет ски клубова, кајакашких и наутичких клубова. Поред ревијалног дела поворке на реци, манифестација је имала и пратећи, културно-забавни програм на обали. Организатори догађаја су Туристичка организација Београда, Групација за наутичку привреду и туризам и Удружење за туризам Привредне коморе Србије.

Фестивал српске трпезе

У Београду на Калемегдану је 21. и 22. септембра 2018. године одржан Фестивал српске трпезе. Организатор фестивала је Удружење грађана „Чувари огњишта“ а Удружење за туризам ПКС подржало је догађај. Циљ догађаја је допринос очувања српског гастрономског наслеђа, презентација културе обедовања на овим просторима и представљање српске трпезе која је познат туристички бренд.

За додатне информације о пословању у земљи и иностранству, контакте са потенцијалним пословним партнерима, учешће на сајмовима и изложбама у земљи и иностранству, учешће у активностима ПКС контактирати **Удружење за туризам ПКС** на телефон **011 / 41 49 490** или на е-маил: turizam@pks.rs.

Регио инфо

РПК
Северобачког
управног округа
Суботица

Изградња аква парка на обали Палићког језера

Према најавама министра трговине, туризма и телекомуникација од 5. јула 2018. године, Влада Републике Србије планира да уложи око 100 млн РСД у изградњу аква парка на обали Палићког језера. Пројекат би требало да се финансијски подржи и наредне године јер је неопходан за развој туризма у овом региону. Важан пројекат према којем је планирана изградња велнес и спа центра са отвореним и затвореним базенима, реализоваће се у сарадњи са Покрајинском владом и Градом Суботица, а његова укупна вредност процењена је на више од 800 млн РСД. План је да ове године почне прва фаза чија очекивана вредност износи око 350 млн РСД. До сада је на Палићу извршена адаптација „Летње позорнице“ у коју је уложено је 25,5 млн РСД. Циљ улагања у ове инфраструктурне пројекте је да се обогати туристичка понуда Палића, односно, да се Палић промовише како као културни центар Суботице, тако и као туристичка дестинација Србије.

РПК
Браничевског
управног округа
Пожаревац

Отворен Дунавски еко парк у Смедереву

Поводом прославе Међународног дана Дунава, у Смедереву је 2. јула 2018. године, отворен је Дунавски еко парк. Ово је један од седам еко паркова које „Coca - Cola sistem“ поклања грађанима Србије, као наставак промоције очувања водних ресурса и слива једне од највећих европских река. Парк је изграђен у Смедеревској тврђави, прилагођен је окружењу, налази се на површини од 400 m² и у складу је са високим еколошким стандардима. Уз соларно лед осветљење, у парку се поред дечијег платоа са клацкалицама и љуљашкама, налази и клупа која својим обликом симболизује ток Дунава као и кутак за одлагање отпада за рециклажу. Парк је изграђен у сарадњи са Управом града Смедерева, НАЛЕД-ом и Светском организацијом за природу - WWF.

Отворене 55. Љубичевске коњичке игре

Свечаним дефилеом у центру Пожаревца почеле су „55. Љубичевске коњичке игре“. На овогодишњем дефилеу поред учесника вишебоја и чланова КД „Књаз Михајло“, учествовала су деца из српских енклава на Косову, као и ученици генерација из пожаревачких школа. Од прошле године „Љубичевске коњичке игре“ се организују под покровитељством председника Републике Србије. Традиционално се додељује титула почасног витеза коју је овом приликом добио француски хуманиста, оснивач и директор НВО Солидарност за Косово. Централна личност дефилеа сваке године је једна историјска личност. Ове године то је био пожаревачки поморски генерал Илија Гојковић, српски генерал и војни министар у влади Краљевине Србије.

Одржана 131. Смедеревска јесен

Смедеревска јесен одржава се од 1888. године што је сврстава у ред најстаријих манифестација у земљи. У питању је туристичко - привредна манифестација која се одржава сваке године у септембру, у славу грозђа и вина, уз дефиле средњовековних витезова, са богатим културно - уметничким програмом у Смедеревској тврђави и на улицама града. У оквиру Смедеревске јесени је, поред представљања домаћих производа, изложби, туристичких обилазака, концерата, одржана и привредна изложба на којој су представљени привредни потенцијали. Привредну изложбу је отворила градоначелница Смедерева као и представник кинеске компаније „ХБИС“.

РПК
Јабланичког
управног округа
Лесковац

Завршена 29. Роштиљијада у Лесковцу

У Лесковцу је од 27. августа до 2. септембра 2018. године одржана 29. „Роштиљијада“. Током ове традиционалне манифестације, Лесковац је посетило око пола милиона посетилаца, а према проценама организатора, Туристичке организације Лесковца, утрошно је више од 50 t роштиљ меса. Ову манифестацију посећују гости из Србије, суседних земаља: Македоније, Босне и Херцеговине, Словеније, Бугарске, Црне Горе, Хрватске, али и из Шведске и Чешке.

Вински бал - Власотинце

У Власотинцу је 24. и 25. августа 2018. године одржан 33. „Вински бал“. Општина Власотинце подржава организовање Винског бала и то из више разлога: због славне историје власотиначког виногорја, због жеље да помогне својим произвођачима да повећају број засада винове лозе и унапреде производњу вина и како би им се омогућили директни контакти са представницима најпознатијих винарија, уз стручна предавања. Општина Власотинце је уложила прошле године око 3 млн РСД у воћарство, а ове године се изводе радови на атарским путевима у вредности од 9 млн РСД, како би се лакше дошло до засада, истакнуто је на завршној вечери. Током манифестације одржан је 3. Међународни салон вина на коме је било присутно 15 најпознатијих винарија из земље и региона као што су „13. јул“ Плантаже Подгорица, „Тиквеш“ Кавадарци, „Алексић“ Врање, „Џервин“ Књажевац и други. На салону су били и представници винских витешких редова из Бајше, Суботице, Параћина, Жупе и Титела, а домаћин им је био Вински витешки ред Симеон из Власотинца.

Производи за сертификацију заштитним жигом

У оквиру реализације пројекта „Бугарско – српски гурмански воз“ за време трајања гастро туристичке манифестације „Роштиљијада 2018“, 30. августа 2018. године одржана је презентација и представљање специјалитета са роштиља и хлеба од спелте као производа који ће се сертификовати заштитним жигом. Захваљујући кофинансирању Европске уније, РАС и помоћи града Лесковца, приводи се крају заштита лесковачких специјалитета са роштиља, који ће постати прави бренд. Лесковац је постао град брендова и једини је град у Србији који има заштићена три производа, ово је четврти, а на путу је и пети. Пројекат „Бугарско-српски гурмански воз“, у коме је Привредна комора Србије – Регионална привредна комора Јабланичког и Пчињског управног округа лидер пројекта, спровођењем обука за шефове кухиња и куваре са обе стране граница и регистрацијом жига гаранције код Завода за интелектуалну својину, ПКС постаје по први пут носилац заштитног знака за производе „Лесковачки специјалитети са роштиља“. Партнери на пројекту су: Висока пословна школа струковних студија Лесковац из Србије, Привредна комора Враца и Професионална гимназија „Алеко Константинов“, Мездре из Бугарске.

Дани крушке у Мирошевцу

У селу Мирошевце надомак Вучја 17. августа 2018. године одржани су четврти „Дани крушке“. Крушка се на територији града Лесковца гаји на 532 ha, а највеће површине под крушком су управо у вучјанском крају. Ове године издвајања за пољопривреду износе око 64 млн РСД, док ће за субвенције пољопривредних произвођача бити издвојено око 24 млн РСД. Произвођачима су овом приликом додељене награде из различитих категорија.

Одржана прва Самсијада у Врању

У Врању је 24. августа 2018. године одржана прва „Самсијада“ - такмичење у спремању празне пите са киселим млеком и белим луком, старог аутентичног специјалитета града. На тргу у граду, одржана је промоција врањске традиционалне хране и песме, као и такмичење у спремању самсе. Десет домаћица које су се такмичиле за награду представиле су разна јела, од самсе и зељанице, преко сукане пите, до погаче. Храну традиционалне кухиње изложило је и Удружење македонске националне заједнице „Гоце Делчев“ и национални ресторан „Градска меана“ из Врања.

Паприкијада у Доњој Локошници

У селу Доња Локошница, одржани су Дани паприке тринаести пут заредом и ова манифестација постала је најбољи промотер поврћа по којем су Лесковац и Локошница познати.

Карневал „Изађи ми на теглу“ у Лесковцу

У дворишту „Шоп Ђокићеве куће“, 29. септембра, одржано је такмичење за припрему најбољег ајвара у оквиру каравана „Изађи ми на теглу“.

Срем Фолк Фест

Међународни фестивал фолклора „Срем Фолк Фест 2018“ одржан је у периоду од 11. до 14. августа 2018. године на реконструисаном тргу Житна пијаца у Сремској Митровици. Ове године на 15. Фестивалу по реду, учествовало је око 20 ансамбала из 13 земаља и то из Босне и Херцеговине, Бугарске, Црне Горе, Грчке, Хрватске, Италије, Колумбије, Костарике, Македоније, Пољске, Румуније, Русије и Србије. Остварен је рекордан број учесника и забележена рекордна посећеност. Циљ Фестивала је неговање и промовисање култура и традиција народа света, кроз песму, игру, музику и костиме, грађанима Сремске Митровице и бројним туристима; упознавање гостујућих ансамбала са локалном културом и традицијом града домаћина и његове околине и са српском културном и фолклорном баштином и успостављање сарадње и пријатељских односа међу ансамблима на интернационалном нивоу.

Златни дани вина

У Сремској Митровици 19. августа 2018. године одржана је манифестација „Златни дани вина“. Ове године тема манифестације била је „Витешки“. Организатори су за почетак манифестације припремили средњовековни турнир традиционалног стреличарства, који се одиграо у градским ископинама, везаним за период средњег века. Сви посетиоци су имали прилику да уживају у винима из Србије и региона која су представљена током ове значајне манифестације.

Трг инвеститора у Сремској Митровици

Град Сремска Митровица жели да се на посебан начин захвали свим компанијама које послују у овом граду и по њима ће наденути име једном градском тргу на којем ће се налазити јарболи са обележјима фирми које су одлучиле да овде купе плацеве и отворе фабрике. Уједно, заставе ће бити својеврсни позив и осталим инвеститорима али и знак да је у граду на Сави повољна клима за пословање. Квалитетна саобраћајна инфраструктура, опремљене радне зоне, али и однос Градске управе према инвеститорима, круцијални су фактори који су допринели да различите компаније у овај град за десет година уложе више од 150 млн евра.

Царски Сирмиум град легенди

У Сремској Митровици је 31. августа 2018. године свечано отворена манифестација под називом „Сирмиум царски град легенди“. Током три дана колико је трајала ова манифестације, посетиоци су могли да уживају у приређеним борбама гладијатора, римској трпези, пијаци робова и разним другим радионицама и маскенбалу. Организатори манифестације су Град Сремска Митровица и Туристичка организација овог града, уз подршку Министарства трговине, туризма и телекомуникација.

Крофнијада у Мартинцима

У Мартинцима, у околини Сремске Митровице, 7. августа 2018. године одржана је пета по реду манифестација под називом „Крофнијада“. Удружење жена из Мартинаца за све госте спремили су 1.500 крофни које су поједене у слат. У току манифестације за мештане и њихове госте кроз село је организована возња фијакером. Одржано је и такмичење „Полигони спретности за децу“, као и богат културни и уметнички програм.

Сремски ручак чобански

Програм манифестације који се одржала у периоду од 11. до 25. августа 2018. године састојао се из два дела: спортског - чобански вишебој, такмичење у кувању овчјег паприкаша, смотре оваца, коза и овчарских паса и забавног дела - наступ културно-уметничког друштва, изложба сувенира, разних домаћих специјалитета из сремачке кухиње и ручних радова удружења жена. Основна идеја манифестације „Сремски ручак чобански“ јесте промовисање сремачке чобанске традиције кроз забаву, дружење, игре и такмичење у кувању најбољег овчјег паприкаша.

РПК
Борског и
Зајечарског
управног округа
Зајечар

Тродневни сајам у Зајечару

Привредна комора Србије - РПК Зајечар и Град Зајечар организовали су тродневни сајам у Зајечару. Поред међународне, традиционалне манифестације „Здраво домаће природно“ одржани су и 4. Сајам финансирања и 3. Сајам туризма. На сајму је учествовало преко 200 излагача из целе Србије, Бугарске, Босне и Херцеговине, Републике Српске, Хрватске и Словеније, а према проценама, било је око 5.000 посетилаца. Понуда је била разноврсна: домаћи специјалитети из разних крајева, сокови, квалитетна вина, ракија, мед, чајеви, рукотворине и друго. Свечаном отварању сајма присуствовале су бројне званице и излагачи, а присутне су поздравили заменица градоначелника града Зајечара, саветник председника Привредне коморе Србије и јереј, заменик старешине саборног храма у Зајечару. Истакнуто је да Сајам у Зајечару окупља бројне излагаче почев од најмањих индивидуалних пољопривредних газдинстава па до највећих као што су ФПМ „Агромеханика“ Бољевац и Фиатов програм предузећа „Ником“ из Крагујевца. Овде су се окупиле и највеће банке и осигуравајуће куће које послују у Србији, као и бројне туристичке организације. Директор ПКС – РИК Зајечар се захвалио Граду Зајечару, Општини Кладово и ТО Кладово на уступљеним штандовима, хору Основне школе „Десанка Максимовић“ и свим излагачима на подршци свих ових година. Ове године, као новина, уведена су признања, а добитници су: „ФПМ Агромеханика“ доо Бољевац, „Хеинекен србија“ доо, „Пивара Зајечар“, ПГ „Блажо Ђурђић“ Сокобања, „Адонис“ ДОО Сокобања, „Сеоски туризам Николичево – Бојан Павловић“, а посебно признање за велики дугогодишњи допринос у реализацији Сајма уручено је директору а.д. „Ђердап услуге“ Кладово.

РПК
Расинског
управног округа
Крушевац

Српско – мађарски туристички форум

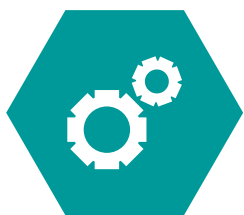
У циљу презентације туристичких потенција Расинског округа, ПКС - РПК Крушевац у сарадњи са Амбасадом Републике Србије у Будимпешти организовала је учешће привредника Расинског округа на Српско – мађарском туристичком форуму. Форум је одржан у Амбасади РС у Будимпешти. Поред форума, привредници из Расинског округа су се представили на Националном штанду Србије у оквиру туристичко – спортске манифестације Национални галоп али на Уличном корзу у Будимпешти у периоду од 14. до 16. септембра 2018. године. На Српско – мађарском туристичком форуму одржаном 14. септембра 2018. године своју понуду представили су: „Jastrebac lake resort“, „СБ Рибарска бања“ и „Хотел Јуниор Брзеће“, док су туристичке потенцијале Расинског округа представиле: начелница туристичке инспекције и представника ПКС - РПК Крушевац. На Националном штанду у оквиру туристичко – спортске манифестације Национални галоп, Улични корзо у Будимпешти 15. и 16. септембра 2018. године представљена је понуда присутних привредника Расинског округа („Jastrebac lake resort“, „СБ Рибарска бања“, „Хотел Јуниор Брзеће“) и традиционалних гастрономских специјалитета из Расинског округа – ајвар, џем, вино и ракија – производи привредника из Расинског округа: „Вино Жупа“ ад, „Вино Калем“ ад и „Sweet Home“ доо Брус.

РПК
Нишавског,
Пиротског и
Топличког
управног округа

Ниш

Планинка АД гради нови хотел са четири звездице у Луковској бањи

Компанија „Планинка“ АД Куршумлија, започиње градњу новог хотела са четири звездице у Луковској Бањи на око 7.000 m² са 230 лежаја, а вредност инвестиције ће бити преко 5 млн евра. У власништву „Планинке“ АД, у Луковској Бањи, већ послују два реномирана хотела – „Копаоник“ и „Јелак“, са високим степеном искоришћености капацитета. Осим Луковске и Пролом бање, у саставу компаније „Планинка“ АД је и фабрика воде, а руководи и дестинацијом Ђавоља Варош.

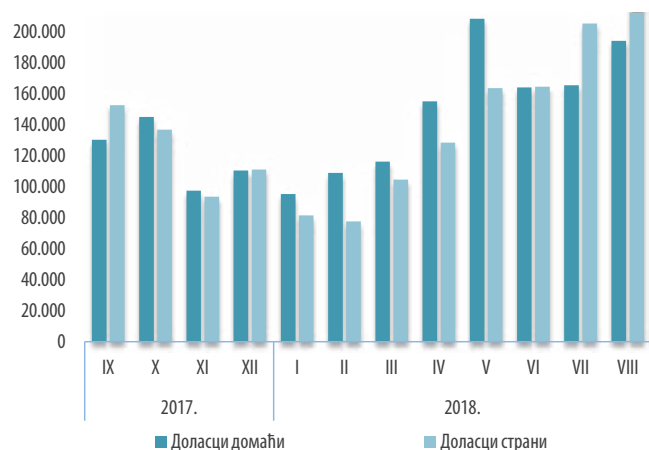
Привредна активност у туризму

Доласци и ноћења туриста у Републици Србији

Према подацима РЗС, укупан број туристичких долазака у првих осам месеци 2018. године износио је 2.359.446, што представља раст од 11,9 одсто у односу на исти период 2017. године. Од тога, број долазака домаћих туриста износио је 1.207.262 (раст од 9,2 одсто), док је број страних туриста био 1.152.184 (раст од 14,8 одсто). Највише ноћења је забележено у бањским местима (27,8 одсто), док је странцима најзанимљивији главни град (више од половине долазака је забележено у Београду).

У периоду јануар-август 2018. године остварено је укупно 6.646.888 ноћења (што је за 13,1 одсто више у односу на период јануар-август 2017. године), од чега су домаћи туристи остварили 4.138.495 ноћења (за 11,2 одсто више), што чини 62,3 одсто од укупног броја остварених ноћења, а иностранци 2.508.393 (за 16,3 одсто више) или 37,7 одсто од укупног броја остварених ноћења. Мерено бројем остварених ноћења, домаћи гости су највише боравили у планинским и бањским местима.

Доласци туриста, месечни подаци

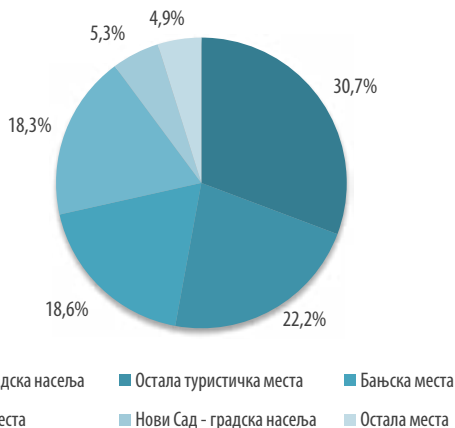
Извор: РЗС.

Ноћења туриста, месечни подаци

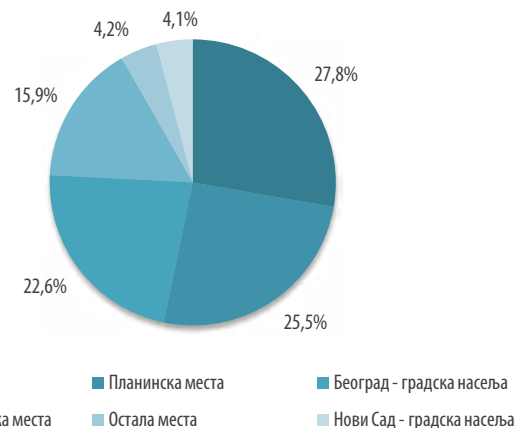
Извор: РЗС.

Структура долазака туриста, према врсти места, у периоду јануар-август 2018.

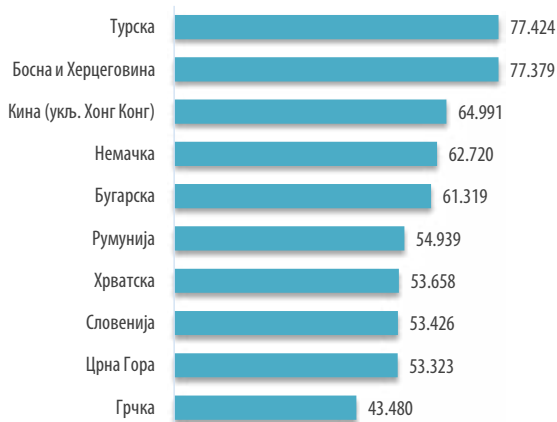
Извор: РЗС.

Структура ноћења туриста, према врсти места, у периоду јануар-август 2018.

Извор: РЗС.

Доласци страних туриста, према земљама из којих долазе, у периоду јануар-август 2018.

Извор: РЗС.

Ноћења страних туриста, према земљама из којих долазе, у периоду јануар-август 2018.

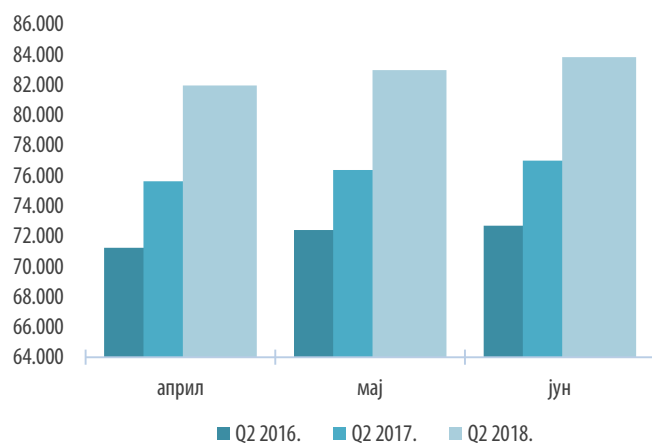
Извор: РЗС.

Према подацима РЗС, укупан број туриста у 2017. години износио је три милиона, а од тога је домаћих туриста било 1,6 млн, што је више за 7,9 одсто него у 2016, док је број страних туриста био већи за 16,8 одсто у односу на 2016. годину. Остварени број ноћења свих туриста који су користили смештајне капацитете износио је 8,3 млн и био је већи за 10,5 одсто у поређењу са претходном годином. Домаћи туристи су остварили 5,2 млн ноћења (повећање за 7,4 одсто у односу на 2016), док је број ноћења страних туриста за 15,9 одсто већи него у 2016. години и износио је 3,2 млн ноћења. Од укупног броја ноћења туриста, у бањским местима је остварено 26,8 одсто, а у планинским 25,0 одсто ноћења. Структура ноћења домаћих туриста показује да је у бањским местима остварено 38,0 одсто, а у планинским 34,1 одсто од укупног броја ноћења домаћих туриста. Највећи број страних туриста који су посетили Републику Србију у 2017. години јесу туристи из Босне и Херцеговине, Турске, Бугарске, Хрватске и Црне Горе.

Запосленост

Просечан број запослених у туризму, према подацима РЗС, у првој половини 2018. године је износио 81.545, што представља пораст од 8,6 одсто у односу на исти период 2017. године. Запослени у овом сектору чине 4,0 одсто укупне запослености, а посматрано по делатностима, највише запослених је у делатности припремања и послуживања хране и пића (61.673) где је забележен раст од 9,1 одсто, а затим следи делатност смештаја (15.232 запослених), и делатност путничких агенција, тур-оператора, услуге резервације и пратеће активности (раст од 1,5 одсто).

Број запослених у делатности припреме хране и пића, смештаја, путничких агенција, тур-оператора, у правним лицима и код предузетника, други квартал 2016, 2017. и 2018. године

Извор: РЗС, прерачун Центра СААПП (ПКС).

Регистрована запосленост, према делатностима КД(2010), у другом кварталу 2017. и 2018. године

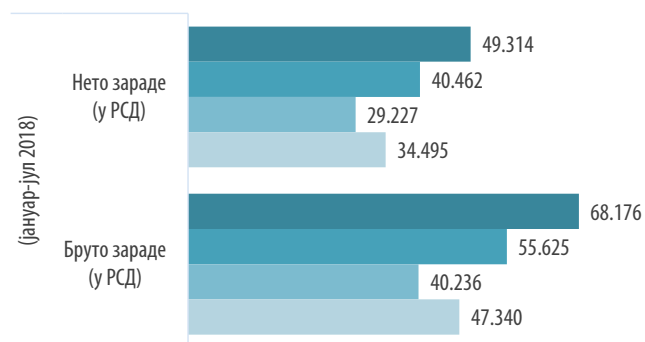
	Број запослених		Индекс	Учешће у укупној запослености, у %	
	Q2 2017.	Q2 2018.	Q2 2018/ Q2 2017.	Q2 2017.	Q2 2018.
Република Србија	1.975.308	2.047.020	103,6	100,0	100,0
Смештај	14.101	15.390	109,1	0,7	0,8
Делатност припремања и послуживања хране и пића	57.529	62.751	109,1	2,9	3,1
Делатност путничких агенција, тур-оператора, услуге резервације и пратеће активности	4.688	4.765	101,6	0,2	0,2
УКУПНО	76.318	82.906	108,6	3,9	4,1

Извор: РЗС, прерачун Центра СААПП (ПКС).

Зараде

У периоду јануар-јул 2018. године просечна зарада у сектору услуга и смештаја и исхране износила је 43.554 динара, што је за 36,1 одсто мање у односу на републички просек и за 8,6 одсто већа у односу на просечну зараду у истом периоду 2017. године. У делатности смештаја је највиша зарада, али и даље испод просечне зараде у Републици Србији (за 18,4 одсто), а најнижа је у делатности припремања и послуживања хране и пића (за 41,0 одсто нижа).

Зараде, јануар-јул 2018. (у динарима)

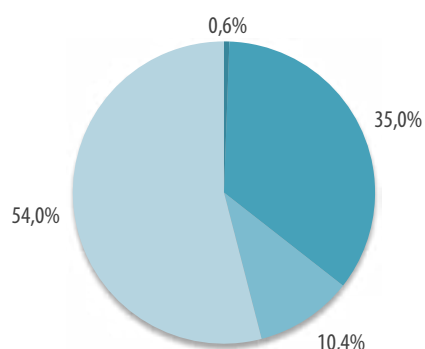
- Република Србија
- Смештај
- Делатност припремања и послуживања хране и пића
- Делатност путничких агенција, тур-оператора, услуге резервације и пратеће активности

Извор: РЗС.

Стране директне инвестиције

У другом кварталу 2018. године, укупан нето прилив СДИ у Републику Србију, по основу улагања нерезидената, износио је 639,4 млн евра. У истом периоду, у делатностима услуга смештаја и исхране, и путничких агенција са пратећим услугама, остварен је нето прилив СДИ, по основу улагања нерезидената, од 1,3 млн евра. Највећа инвестициона активност је забележена у услугама смештаја и исхране.

Структура нето прилива СДИ, по основу улагања нерезидената, прва половина 2018. године (у %)

- Пољопривреда
- Индустрија
- Грађевинарство
- Услуге

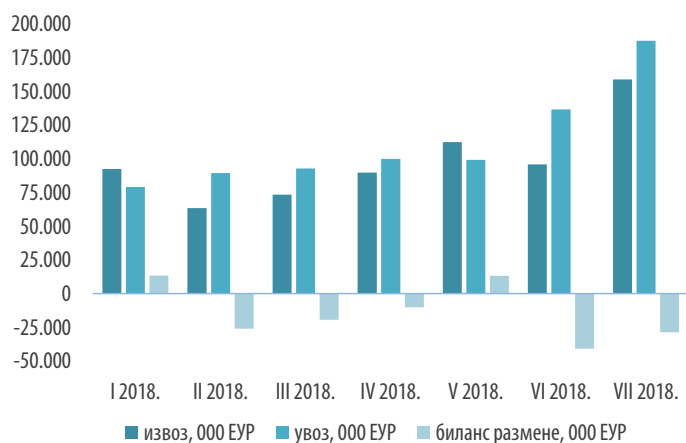
Извор: НБС (у складу са „Приручником за израду платног биланса и међународне инвестиционе позиције бр. 6, ММФ“).

Размена услуга

Према подацима НБС, у периоду јануар-јул 2018. године, од извоза туристичких услуга остварено је 686,8 млн евра прихода, уз учешће од 21,0 одсто укупном извозу услуга Републике Србије. Укупна вредност оствареног увоза туристичких услуга износила је 785,0 млн евра и учешће од 29,0 одсто укупном увозу услуга Републике Србије. У поменутом периоду, покривеност увоза извозом је износила 87,5 одсто.

У извозу туристичких услуга доминирао је приватни туризам (98,6 одсто), док је пословни туризам износио 9,6 млн евра. На увозној страни такође је приватни туризам доминирао (85,1 одсто), док је увоз пословног туризма износио 116,6 млн евра. У приватном туризму забележен је суфицит (13,2 млн евра), међутим код пословног туризма регистрован је дефицит од 107,0 млн евра.

Спољнотрговинска размена туристичких услуга, месечни подаци (у хиљадама евра)

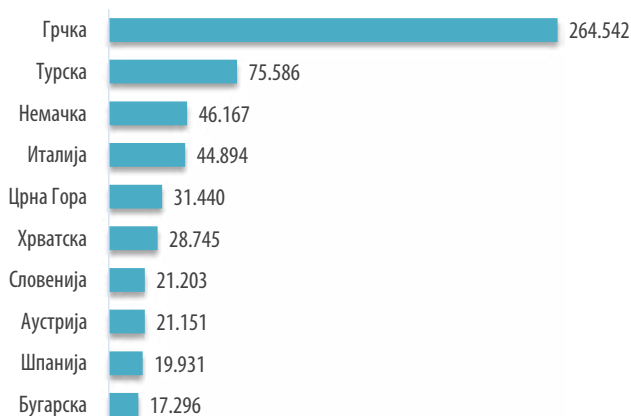
Извор: НБС, прерачун Центра СААПП (ПКС).

Приходи од туристичких услуга према најзначајнијим партнерима, јануар-јул 2018. (у хиљадама евра)

Извор: НБС.

Расходи од туристичких услуга према најзначајнијим партнерима, јануар-јул 2018. (у хиљадама евра)

Извор: НБС.

Салдо од туристичких услуга према најзначајнијим партнерима, јануар-јул 2018. (у хиљадама евра)

Извор: НБС.

Привредна активност - макроекономски осврт

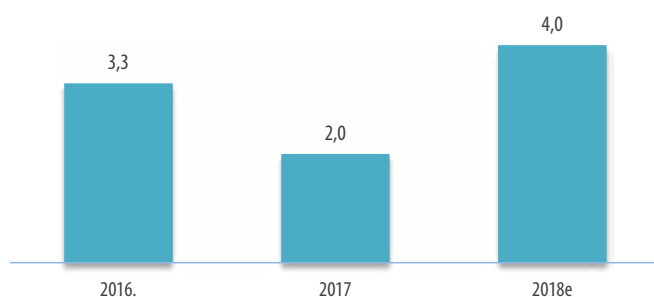
Економија коју је карактерисала стагнација раста и висока стопа незапослености, за само неколико година се трансформисала у растућу економију са ниском инфлацијом, елиминисаним фискалним дефицитом, опадајућим јавним дугом, стабилним банкарским системом и опоравком тржишта рада. Основу за одржавање и даље убрзање привредне активности треба да омогући наставак структурних реформи, као и повећање производне активности у извозно оријентисаним привредним делатностима, посебно оних које носе већу додатну вредност.

Према подацима Републичког завода за статистику, привредна активност Србије мерена **стопом реалног раста бруто домаћег производа** у другом кварталу 2018. године, у односу на исти период претходне године, износи 4,8 одсто. Народна банка Србије је ревидирала очекивану стопу раста на 4,0 одсто у односу на иницијалну пројекцију од 3,5 одсто (процена Министарства финансија за ову годину износи 4,2 одсто). Посматрано по делатностима, најзначајније стопе раста су остварене у сектору грађевинарства (22,9 одсто), сектору пољопривреде, шумарства и водопривреде (14,8 одсто) и сектору информисања и комуникација (5,9 одсто). Према најновијим прелиминарним резултатима обрачуна, привредна активност у 2017. години увећана је за 2,0 одсто реално.

Укупна **индустријска производња** је повећана за 2,7 одсто у периоду јануар - август 2018. године, у односу на исти период 2017. године. Значајан позитиван раст остварен је у сектору снабдевања електричном енергијом, гасом, паром и климатизација (5,1 одсто), док је у прерађивачкој индустрији раст износио 2,8 одсто и то највише у областима: поправке и монтаже машина и опреме (19,7 одсто), производње машина и опреме (10,4 одсто), производње намештаја (10,1 одсто) и производње осталих саобраћајних средстава (9,8 одсто). Код рударства је дошло до пада за 3,8 одсто.

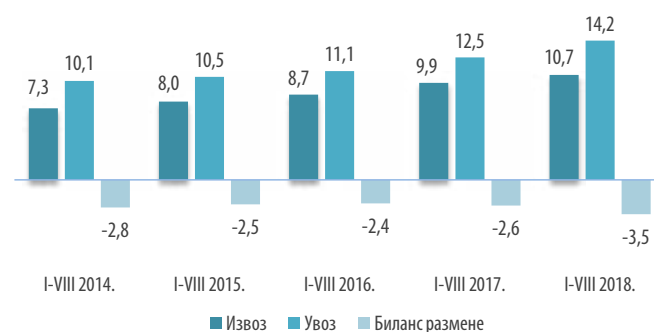
Народна банка Србије наставља да води експанзивну монетарну политику, по основу значајног смањења референтне каматне стопе, која тренутно износи 3,0 одсто. Према процени аналитичара, на актуелну монетарну политику НБС утицали су ниски инфлаторни

Реални раст БДП (у %)

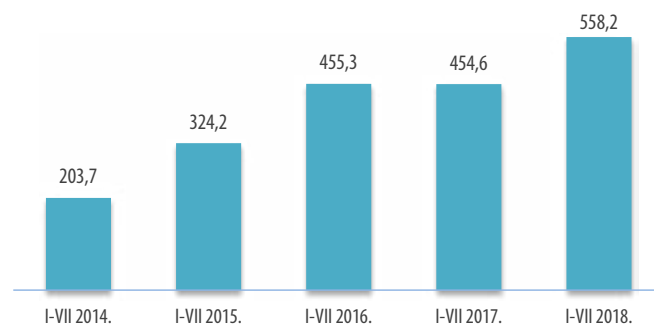
Извор: РЗС.

Спољнотрговинска робна размена (у млрд евра)

Извор: РЗС.

Суфицит у размени услуга (у млн евра)

Извор: НБС.

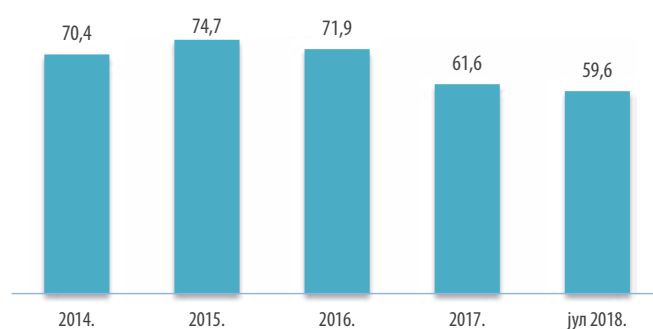
притисци, монетарна политика Европске централне банке (референтна каматна стопа у еврозони се одржава на нули), као и потреба да се монетарном политиком допринесе расту инвестиционе и привредне активности у земљи. **Међугодишња инфлација** у августу је износила 2,6 одсто и у оквиру је циља НБС који износи 3,0 одсто \pm 1,5 процентних поена. Већина аналитичара сматра да у наредном периоду не би требало да дође до пада референтне каматне стопе за додатних 25 базних поена (на потенцијалних 2,75 одсто) јер се очекује благ пораст инфлаторног притиска, а привредна активност је довољно убрзана.

Мере фискалне консолидације су оствариле позитиван резултат, изнад првобитне процене Међународног монетарног фонда. У 2017. години је остварен суфицит консолидованог буџета у износу од 1,2 одсто БДП (први пут у последњих десет година), чиме се значајно допринело смањењу потреба за задужевањем. Према подацима Министарства финансија, у периоду јануар-јул 2018. године остварен је **суфицит републичког буџета** у износу 49,1 млрд динара. Последично, јавни дуг је током 2017. године опао за десет процентних поена и износио је 61,6 процената БДП у односу на 71,9 одсто на крају 2016. године. Опадајући тренд је настављен и током првих седам месеци текуће године, па је на крају јула јавни дуг износио 59,6 одсто БДП, односно нашао се испод „мастрихтског критеријума“ од 60,0 одсто.

На позитивне макроекономске трендове реаговале су и агенције за оцену кредитног рејтинга које су током 2017. године унапредиле рејтинг Србије. Standard and Poor`s је повећао кредитни рејтинг на „BB“ са стабилним изгледом, што је исто учинила агенција Fitch Ratings. Moody`s је такође повећао кредитни рејтинг на „Ba3“ са стабилним изгледом. Овим се Србија значајно приближила инвестиционом нивоу кредитног рејтинга са циљем да се то оствари у средњем року. Агенције наводе као основу за даље унапређење кредитног рејтинга, очување макроекономске стабилности и резултата фискалне консолидације, структурне реформе (јавна предузећа, пореска управа, просвета и здравство), као и наставак процеса евроинтеграција.

Србија је наставила регионално лидерство у привлачењу **страних директних инвестиција**, које су у 2017. години износиле 2,4 млрд евра (раст од 27,0 одсто), а позитиван тренд је настављен и у првих седам месеци 2018. године када је остварен прилив од 1,4 млрд евра. НБС очекује да ће укупан прилив у 2018. години износити 2,6 млрд евра, односно 6,6 одсто БДП и да ће бити више него довољно за покривање дефицита текућег рачуна платног биланса.

Јавни дуг Србије (централни ниво државе, у % БДП)

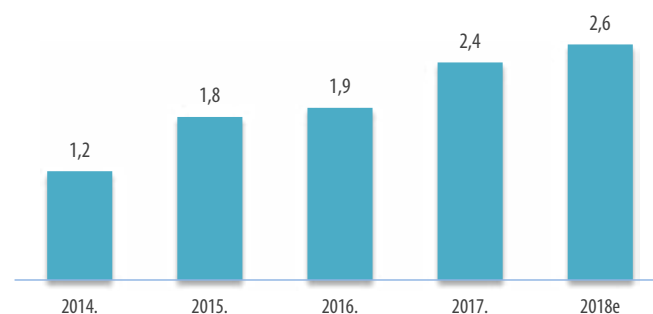
Извор: Министарство финансија.

Кретање стопе запослености/незапослености становништва старости 15 и више година, према Анкети о радној снази (у %)

Извор: РЗС.

Нето СДИ (у млрд ЕУР)

Извор: НБС.

Укупна **спољнотрговинска робна размена** Србије у периоду јануар-август 2018. године износила је 24,9 млрд евра што представља раст од 11,0 одсто у односу на исти период прошле године. Извезено је робе у вредности од 10,7 млрд евра, што представља повећање од 8,5 одсто, док је увоз робе износио 14,2 млрд евра, што представља повећање од 13,0 одсто. Дефицит спољнотрговинске робне размене износи 3,4 млрд евра, што је повећање од 30,0 одсто, чиме је покривеност увоза извозом опала на 75,8 одсто у односу на 79,0 одсто колико је покривеност износила у истом периоду прошле године. Пораст дефицита је последица, пораста цене енергената од којих је привреда Србије високо зависна, релативно јак динар у односу на кључне валуте, као и чињеница да привредни раст у значајној мери зависи од увоза материјала и производа за потребе инвестиционе активности и потрошње као компоненти БДП.

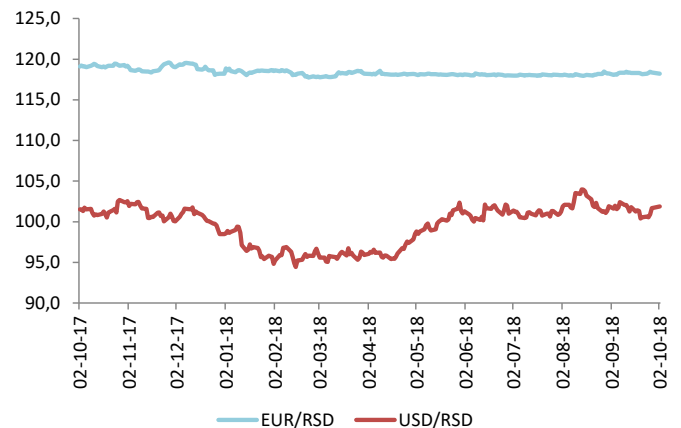
Значајан допринос одржавању релативно ниског дефицита текућег рачуна платног биланса даје **суфицит у трговини услугама** који је у првих седам месеци 2018. године износио 558,2 млн евра, у односу на 454,6 млн евра из истог периода прошле године. **Дефицит текућег рачуна платног биланса** је у прошлој години износио 5,7 одсто БДП, исти ниво се очекује и у текућој години, уз очекивања НБС да се он у средњем року смањи на ниво од око 5,0 одсто.

Према Анкети о радној снази за други квартал 2018. године, број запослених износи близу 2,9 милиона, а број незапослених 391,6 хиљада. Стопа запослености популације старости 15 и више година износи 48,6 одсто, а **стопа незапослености** 11,9 одсто (у првом кварталу износила је 14,8 одсто). **Просечна бруто зарада** исплаћена у јулу 2018. године износила је 68.029 динара, док је просечна нето зарада износила 49.202 динара. У односу на исти месец претходне године, бруто зарада је реално већа за 4,9 одсто, док је нето зарада већа за 5,4 одсто.

Према подацима НБС, међугодишња стопа раста кредитне активности у Србији је у јуну 2018. године износила 7,6 одсто (14,1 одсто по искључењу ефеката отписа и продаје НПЛ-ова). Стабилност банкарског сектора у Србији је очувана и додатно ојачана, захваљујући мерама НБС, а удео проблематичних кредита у укупним кредитима забележио је пад, на 7,8 одсто (јун 2108).

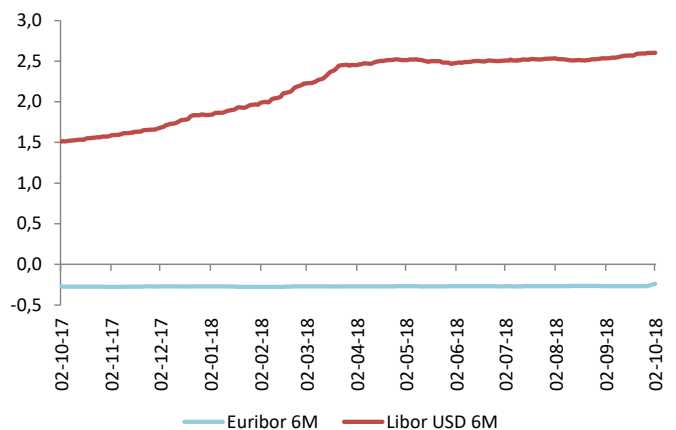
Динар је у 2017. години ојачао 4,2 одсто у односу на евро чиме је био једна од валута које су оствариле највећу апресијацију. У првих девет месеци 2018. године **просечан девизни курс** је износио 118,2427 динара за један евро, односно 99,1052 динара за један амерички долар. Народна банка наставља политику интервенција на девизном тржишту како би спречила веће дневне осцилације националне валуте.

Кретање девизних курса у последњих годину дана

Извор: Bloomberg L.P.

Кретање каматних стопа у последњих годину дана

Извор: Bloomberg L.P.

Заступање интереса привреде – регулативе и иницијативе

Преглед покренутих и реализованих иницијатива

Иницијатива за смањење стопе ПДВ на пружање услуга исхране у угоститељским објектима са 20 на 10 одсто

Представници Удружења за туризам ПКС покренули су, у септембру 2018. године, иницијативу за смањење стопе ПДВ на пружање услуга исхране у угоститељским објектима са 20% на 10%. Иницијатива је упућена Министарству финансија. Наиме, у циљу обезбеђења даљег развоја туризма и угоститељства Србије предложено је да се размотри могућност смањења стопе ПДВ на пружање услуга хране у угоститељским објектима са актуелних 20% на 10%.

Иницијатива за увођење појма напојнице у порески систем Републике Србије

Представници Удружења за туризам ПКС покренули су, у септембру 2018. године, иницијативу за увођење појма напојнице у порески систем Републике Србије. Иницијатива је упућена Министарству финансија. Наиме, позитивни правни прописи у нашој земљи не регулишу појам „напојнице“ ни са радно-правног нити са пореско-правног аспекта. Давање више новца запосленим у угоститељским објектима од износа који је исказан на раћуну без законског регулисања тог питања, ствара проблем послодавцима, односно пореским обвезницима. Истакнуто је да је напојнице потребно дефинисати у позитивно-правним прописима као посебан, лимитиран облик личних примања на које би се плаћали порези и допринос у укупној висини од 20% од износа примљеног на име напојнице.

Накнаде за коришћење туристичког простора и коришћење природног лековитог фактора

Представници Удружења за туризам ПКС покренули су, иницијативу у вези са накнадама за коришћење туристичког простора и коришћење природног лековитог фактора.

Протокол о сарадњи са Booking.com

Представници Удружења за туризам ПКС покренули су иницијативу за потписивање Протокола о сарадњи између ПКС и Booking.com на тему сузбијања сиве економије у сектору пружања услуга смештаја.

Бесплатно представљање чланица на сајму у Ријеци

Представници Удружења за туризам ПКС покренули су иницијативу за потписивање Меморандума о сарадњи између ПКС и Жупанијске коморе у Ријеци за бесплатно представљање чланица Удружења за туризам на штанду на сајму у Ријеци, а после тога и у Београду.

Коментари на Закон о накнадама за коришћење јавних добара која се односи на накнаде коришћења туристичког простора и накнаде за коришћење природног лековитог фактора

Представници Удружења за туризам ПКС реализовали су активност са чланицама Групације за здравствени туризам за достављање примедби на Закон о накнадама за коришћење јавних добара која се односи на накнаде коришћења туристичког простора и накнаде за коришћење природног лековитог фактора.

Инспекцијски надзор у области туризма и угоститељства

Представници Удружења за туризам ПКС упутили су Правилник чланицама Удржења о посебним елементима процене ризика, учесталости вршења инспекцијског надзора на основу процене ризика и посебним елементима плана инспекцијског надзора у области туризма и угоститељства.

Радне групе

Радна група за израду текста правилника којим се ближе прописују услови и начин рангирања лиценце, врста, висина и услови гаранције путовања

Секретар Удружења за туризам ПКС именована је за члана Радне групе за израду текста правилника којим се ближе прописују услови и начин рангирања лиценце, врста, висина и услови гаранције путовања.

Радна група за израду текста правилника којим се ближе прописује међусобни односи организатора путовања, посредника и путника

Секретар Удружења за туризам ПКС именована је за члана Радне групе за израду текста правилника којим се ближе прописује међусобни односи организатора путовања, посредника и путника.

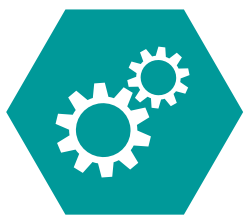
За додатне информације о иницијативама ПКС контактирајте **Удружење за туризам ПКС** путем телефона **011 / 41 49 490** или нам пишите на имејл: turizam@pks.rs.

У фокусу

Рекордан број туриста у августу 2018. године

Према најновијим подацима Секретаријата за управу – сектор статистике Града Београда у Београду је у августу 2018. године у односу на исти период протекле године, регистровано 26 одсто више страних туриста који су остварили 38 одсто више ноћења. Најбројнији гости наше престонице долазе из Турске, Немачке, Ирана, Кине, Грчке, затим Румуније, Италије, Пољске, САД и Русије. Највећи број ноћења остварили су гости из Ирана, Турске, Кине, Немачке, Израела, САД и Италије. Од почетка године, укупан број туриста у Београду је за 12 одсто већи у односу на првих осам месеци 2017. године. Најбројнији гости у том периоду били су из Турске, Кине, Немачке, Хрватске, Грчке, БиХ, Словеније, Бугарске, Румуније и Ирана.

Подршка привреди

Програми подршке пословању привреде

Актуелни конкурси за иновативне компаније

I ПРОГРАМ САРАДЊЕ НАУКЕ И ПРИВРЕДЕ

Програм сарадње науке и привреде (*Collaborative Grant Scheme for R&D Organizations and Private Sector Enterprises*) спроводи Фонд за иновациону делатност.

Циљ Програма сарадње науке и привреде је да унапреди индустријска истраживања, подстичући предузећа из приватног сектора и јавне научноистраживачке организације да спроводе заједничке пројекте из области истраживања и развоја са идејом да креирају нове или унапреде постојеће комерцијално исплативе производе и услуге, као и иновативне технологије са значајним утицајем на будући развој и тржишним потенцијалом. Висина износа финансирања: до 300.000 евра, односно до 70% укупно одобреног буџета пројекта најмање 30% обезбеђује подносилац пријаве из других приватних извора независних од Фонда.

Услови за конкурсисање: Конзорцијум сачињен од најмање једног микро, малог или средњег привредног друштва и најмање једне јавне научно-истраживачке институције које испуњавају услове прописане Приручником Програма сарадње науке и привреде; Конзорцијум може имати највише пет чланица. Област/сектор: пројекат може доћи из било које области науке и технологије и било ког индустријског сектора. Време реализације пројекта: до 24 месеца

Јавни позив је отворен **од 3. октобра до 28. децембра 2018. године у 15h.**

II ИНОВАЦИОНИ ВАУЧЕРИ

Програм иновационих ваучера спроводи Фонд за иновациону делатност, а укупан износ опредељених средстава износи 48.000.000,00 динара.

Иновациони ваучери представљају једноставан финансијски подстицај који омогућава малим и средњим предузећима да, користећи услуге научноистраживачког сектора, подигну ниво иновативности својих производа и постану конкурентнија на тржишту.

Циљеви Програма иновационих ваучера су: да се мала и средња предузећа (МСП) из приватног сектора подстакну да користе услуге научноистраживачких институција како би побољшали своје производе, процесе, вештине и услуге, и тако унапредили своју укупну конкурентност; да се поспешу успостављање веза и сарадње између МСП из приватног сектора, с једне стране и научноистраживачких институција, са друге стране, а све у корист развоја привреде Србије.

Висина износа финансирања:

- до 800.000 динара, односно 80% укупних трошкова услуге, не укључујући порез на додату вредност (ПДВ),
- најмање 20% обезбеђује подносилац пријаве из других извора независно од Фонда.

Једном подносиоцу пријаве могу бити одобрена највише два иновациона ваучера, у укупном максималном износу од 1.200.000,00 динара.

Услови за учешће у Програму

Подносиоци пријава који кумулативно испуњавају услове подобни су за пријаву за Програм:

- Правна лица основана у складу са важећим Законом о привредним друштвима и регистрована у Агенцији за привредне регистре Републике Србије;
- Привредна друштва разврстана као микро, мала или средња у складу са важећим Законом о рачуноводству;
- Привредна друштва у већинском приватном власништву.

Подносиоци пријава који испуњавају наведене услове подnose пријаву за добијање иновационог ваучера за коришћење услуга јавних и свих осталих акредитованих научноистраживачких организација: универзитета, факултета, института и иновационих центара и других акредитованих научноистраживачких организација у Србији, укључујући и оне у приватном власништву.

Услуге које се финансирају Програмом

Иновациони ваучери могу да се користе за трансфер научних, технолошких или иновативних услуга које су нове за подносиоца пријаве, односно за решавање неког техничког/технолошког проблема које подносилац пријаве одреди. Подршка кроз иновациони ваучер може да се одобри за следеће услуге: Развој нових или побољшање постојећих производа (у односу на функције и квалитет), процеса или услуга; Доказ концепта; Студија изводљивости; Производња лабораторијског прототипа; Израда демонстрационог прототипа; Различити видови испитивања (у лабораторији, у пилот постројењу); Валидација технологије; Валидација нових или побољшаних производа, процеса или услуга; Саветодавне услуге у вези са иновационом делатношћу; Развој и увођење посебног софтвера за производ или процес (у оквиру развоја производа); Специфичне обуке у вези са развојем технолошких решења (за ове сврхе може се користити највише 20% вредности иновационог ваучера).

Пријава за иновационе ваучере је **од 3. октобра 2018. године до утрошка опредељених средстава.**

За додатне информације о активностима ПКС у области програма подршке иновативним компанијама контактирајте **Службу за иновације ПКС** путем телефона **011 / 41 49 622** или на е-маил: inovacije@pks.rs.

Додатне информације о актуелним програмима подршке пронаћи ћете на интернет странама:

[Развојне агенције Србије \(РАС\)](#)

[Фонда за развој](#)

[Министарства привреде](#)

[Агенције за осигурање и финансирање извоза](#)

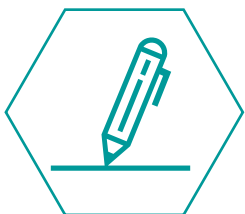
[Националне служба за запошљавање](#)

Најбржи пут до инопартнера

Привредна комора Србије је члан [Европске мреже предузетништва](#) и координатор Конзорцијума ЕЕН мреже у Србији. Услуге ЕЕН мреже су превасходно намењене малим и средњим предузећима као сервис када је у питању интернационализација пословања. Европска мрежа предузетништва има за циљ да предузећа лакше и брже пронађу партнере у иностранству кроз бесплатне услуге претраге [Базе пословне сарадње](#) и учешћа на међународним [пословним сусретима](#) и [пословним мисијама](#).

Едукација

Центар за едукацију и стручно образовање (ЦЕСО) Привредне коморе Србије привредницима омогућава савремену и континуирану пословну едукацију. Унапређење постојећих и стицање нових знања, вештина и компетенција, као и непрекидан лични и професионални развој, део су мисије ЦЕСО у афирмисању концепта целоживотног учења. Програми семинара и едукација се могу преузети на следећем линку: [ПКС едукација](#)*.

* Линк: www.pks/edukacija.

Методолошке напомене

Удружење за туризам ПКС обухвата, према КД(2010), следеће области делатности: Смештај, Делатност припремања и послуживања хране и пића, Делатност путничких агенција, тур-оператера, услуге резервације и пратеће активности.

Републички завод за статистику почев од 2018. године просечне зараде рачуна на основу података из евиденције Пореске управе. Истраживање о зарадама заснива се на подацима из обрасца Пореске пријаве за порез по одбитку (образац ППП-ПД). Просечне зараде израчунавају се на основу износа обрачунатих зарада за извештајни месец и броја запослених који је изражен еквивалентом пуног радног времена (full-time equivalent – FTE). Обухваћене су све категорије запослених за које су послодавци, тј. пословни субјекти, Пореској управи доставили електронски попуњен образац пореске пријаве ППП-ПД са обрачунатим зарадама. Републички завод за статистику од 1999. године не располаже појединим подацима за АП Косово и Метохија, тако да они нису садржани у обухвату података за Републику Србију (укупно).

Према Закону о рачуноводству („Службени гласник РС” бр. 62/2013) правна лица су разврстана на велика, средња, мала и микро привредна друштва. Величина је утврђена према критеријумима за разврставање правних лица који су прописани Законом, и то: просечном броју запослених, пословном приходу и просечној вредности пословне имовине (два од три наведена критеријума одређује величину). За потребе анализе у овом билтену, према објављеним проценама Републичког завода за статистику, правна лица према величини разврстана су у складу са међународним препорукама и стандардима (према Евростат методологији и препоруци Европске комисије, 2003/361/ЕС), на основу броја запослених. Републички завод за статистику од 1999. године не располаже појединим подацима за АП Косово и Метохија, тако да они нису садржани у обухвату података за Републику Србију (укупно). Базе података о броју привредних субјеката, броју запослених и промету успостављене су на основу завршних рачуна правних лица (Агенција за привредне регистре), а број предузетника и број запослених код предузетника на основу података Пореске управе.

Неке вредности, приказане у билтену, заокружене су на милионе или милијарде, са једним децималним местом, стога укупне вредности (сумари) се не слажу увек са збиром појединачних података, с обзиром на то да су коришћени незаокружени бројеви (што даје прецизније податке).

Коришћене скраћенице

БДП	Бруто домаћи производ	∅	Просек периода
БДВ	Бруто додата вредност	ПДВ	Порез на додату вредност
СДИ	Стране директне инвестиције	RSD	Српски динар
KD(2010)	Класификација делатности	EUR	Евро
СМТК	Стандардна међународна трговинска класификација	USD	Амерички долар
АРС	Анкета о радној снази		

Извори података: Републички завод за статистику (РЗС), Народна банка Србије (НБС), Агенција за привредне регистре (АПР), Привредна комора Србије (ПКС), Управа царина (УЦ), Министарство финансија (МФ), Пореска управа (ПУ), Завод за статистику Европске уније (Eurostat), Чикашка продуктна берза (СМЕ), Bloomberg L.P, Међународни трговински центар (ICT TradeMap), Европска централна банка (ЕЦБ), Међународни монетарни фонд (ММФ).

Девизни курсеви: Сви прерачуни у билтену су извршени према следећим просечним средњим курсевима Народне банке Србије:

Период:	2012.	2013.	2014.	2015.	2016.	2017.	2018.		
							I квартал	II квартал	III квартал
EUR/RSD	113,1277	113,1369	117,3060	120,7328	123,1179	121,3367	118,4251	118,1712	118,1386
USD/RSD	88,1169	85,1730	88,5408	108,8543	111,2903	107,4987	96,3415	99,2224	101,5888

Извор: НБС.

Одрицање од одговорности: Подаци су подложни изменама у складу са променама званичних извора података. Информације у овом извештају су дате у сврху општег информисања и не могу бити замена за економски савет, нити се њиховим објављивањем ствара било каква обавеза за Привредну комору Србије. Умножавање и дистрибуирање билтена и делова дозвољено је уколико се наведе извор и копија достави Привредној комори Србије на: analitika@pks.rs.

Удружење за туризам

Гране привреде и области које покрива су:

- Угоститељство
- Здравствени туризам
- Туризам на рекама и језерима
- Делатност туристичких агенција
- Рурални туризам

Удружење за туризам:

- Прати актуелно стање у туристичкој привреди у циљу развоја и унапређења туристичко угоститељске делатности
- Предлаже нова законска решења и прати спровођења постојећих у области туризма Учествоје у изради измена и допуна стратешких докумената у области развоја туризма
- Сарађује са ресорним министарствима у циљу стварања повољнијег привредног амбијента за пословање туристичких привредних субјеката
- Прати и примењује европске трендове и стандарде у туризму
- Остварује непосредне контакте са представницима туристичко-угоститељских привредних друштава у циљу анализе и праћења пословања туристичке привреде
- Координира и пружа помоћ у примени нових законских прописа
- Организује едукације чланица у различитим сегментима туристичке понуде
- Развија регионалну сарадњу у области туристичке привреде са коморама бивших република СФРЈ, у циљу повећања туристичког промета
- Сарађује са међународним институцијама и коморама

Шта можемо да учинимо за вас?

- да доставимо листе контаката на тражени упит
- да обезбедимо податке о својинској структури предузећа
- да обезбедимо актуелне податке о стању у туристичкој привреди
- да учествујемо у организацији и суорганизацији јавних расправа о нацртима закона и подзаконских аката који се односе на делатност Удружења
- да учествујемо у презентација нових закона и подзаконских аката
- да учествујемо у пружању стручне помоћи привредним друштвима за усаглашавање са специфичностима примене нових закона
- да учествујемо у презентацији директива ЕУ значајних за активности организационог дела, рад на хармонизацији и спровођењу истих
- да пружимо информације о законској регулативи која се односи на делатност Удружења
- да дајемо стручна мишљења и податке о питањима која се односе на делатност Удружења
- да учествујемо у организацији и реализацији семинара и других облика обуке и едукације привредника, у сарадњи са другим организациони деловима ПКС, РПК и органима и организацијама изван коморског система

Удружење за туризам

Одбор Удружења за туризам

Групација за научичку привреду и туризам НАТУС

Групација туристичке агенције

Групација за здравствени туризам

Групација хотели Србије

Групација за рурални туризам

Групација хостела, апартмана и одмаралишта

Групација организатора догађаја

Групација пружаоца услуга хране и пића

Контакт

Привредна комора Србије
Ресавска 13-15
11000 Београд

T: 0800 808 809

www.pks.rs
E: bis@pks.rs

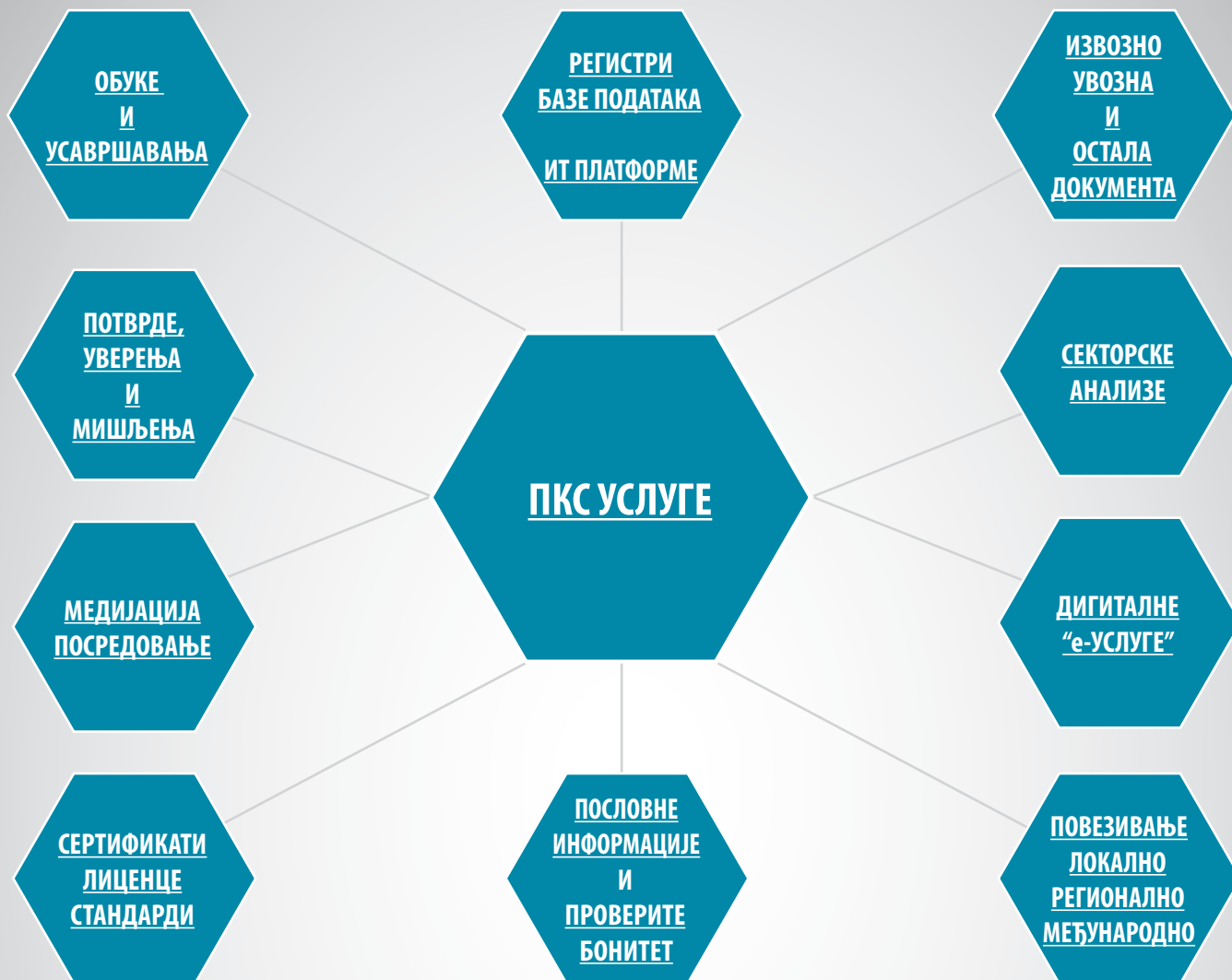

#PKS
@Privrednakomora

Удружење за туризам
Тијана Маљковић, секретар

T: (+381 11) 41 49 490

E: turizam@pks.rs
usluge@pks.rs

PKS еБилтени се објављују тромесечно и дистрибуирају свим чланицама PKS, у складу са организацијом рада стручних служби Привредне коморе Србије. Оглашавање у PKS еБилтенима и достављање материјала уз податке о фирми (назив предузећа, адреса, контакт телефон и ПИБ) могуће је путем имејлова: analitika@pks.rs или bis@pks.rs, као и позивом на број 0800 808 809. Понуда за оглашавање у PKS еБилтену ће вам бити достављена мејлом. Више информација на страни: www.pks.rs/oglašavanjePKSeBilten.